

Urząd Miejski w Kaliszu
Główny Rynek 20, 62-800 Kalisz

Kalisz

1. Charakterystyka miasta

Kalisz - położony w malowniczej dolinie rzeki Prosny, przez niektórych uznawany jest za najstarsze miasto Polski. Kalisz stanowił bowiem ważny ośrodek handlu. Położenie na słynnym „Szlaku Bursztynowym”, łączącego imperium rzymskie z wybrzeżami Morza Bałtyckiego, przyczyniło się do szybkiego zasiedlenia i rozwoju tego miejsca. Około połowy II wieku n.e. aleksandryjski uczony Klaudiusz Ptolemeusz w swym dziele pt. „Geografia” wymienił osadę „Kalisia”, identyfikowaną przez badaczy z Kaliszem. Potwierdza to tym samą rangę jaką pełniło centrum osadnicze nad rzeką Prosną. Zapis ten sprawił, że Kalisz szczyci się posiadaniem najstarszej metryki pisanej wśród polskich miast. Drugą pisaną wzmianką był wpis w Kronice polskiej autorstwa Galla Anonima, który określił gród nad Prosną mianem „Kalis”.

Prawa miejskie Kalisz otrzymał w 1257 roku za sprawą księcia Bolesława Pobożnego. Na przestrzeni dziejów miasto doświadczyło licznych kataklizmów i wojen. Pomimo niemal całkowitego zniszczenia, do którego doszło w czasie I Wojny Światowej, miasto powstało niczym feniks z popiołów.

Dzisiejszy Kalisz to drugie pod względem wielkości miasto w Wielkopolsce, liczące nieco ponad 100 tysięcy mieszkańców zamieszkujących powierzchnię 70 km². W latach 1975-1998 był stolicą województwa kaliskiego. Po zmianach w podziale administracyjnym Polski, Kalisz znalazł się w Województwie Wielkopolskim. Miasto pochwalić się może pięknie odrestaurowanymi zabytkami, urokliwym parkiem, rozwiniętą infrastrukturą, prężnie działającymi mediami – lokalną telewizją, prasą i radiem. Współczesny Kalisz to miejsce festiwali, spektakli oraz spotkań. Kalisz z różnych okresów jest niemy ale ważnym bohaterem kilku powieści, z miastem blisko związani byli tacy twórcy, jak Adam Asnyk, Maria Dąbrowska, czy Maria Konopnicka.

Obecny rok w Kaliszu poświęcony jest słynnemu badaczowi Afryki – Stefanowi Szolc – Rogozińskiemu.

Kalisz stara się kontynuować swą tradycję miasta wielokulturowego, otwartego na wpływy z zewnątrz i utrzymuje stosunki z Europą wschodnią, środkową i zachodnią.

2. Miasta partnerskie

- 2.1. Miasto Kalisz posiada 8 miast partnerskich:
- 2.2. Hamm (Niemcy) – od 1991 roku
- 2.3. Erfurt (Niemcy) – od 1984 roku
- 2.4. Hautmont (Francja) od 1958 roku
- 2.5. Heerhugowaard (Holandia) od 1992 roku
- 2.6. Kamieniec Podolski (Ukraina) od 1993/ 1994
- 2.7. La Louviere (Belgia) od 1998 roku
- 2.8. Martin (Słowacja) od 1996/ 1997 roku
- 2.9. Preston (Wielka Brytania) od 1989 roku

Kalisz utrzymuje też kontakty z kilkoma zaprzyjaźnionymi miastami:

Ptuj ze Słowenii i Figueres z Hiszpanii (Katalonii) oraz jest otwarte na nowe partnerstwa.

Najstarszym partnerstwem Kalisza jest to z Hautmont we Francji – w 2018 roku minie 60 lat od momentu podpisania oficjalnej umowy.

3. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA MIASTA KALISZA W LATACH 2014-2017

Niniejsze opracowanie prezentuje wybrane, najbardziej reprezentatywne dla ogółu współpracy dziedziny i obejmuje lata 2014 – 2017.

3.1. AUTYZM

Autyzm jako wyzwanie ostatnich lat znalazł się zarówno w kręgu zainteresowań kaliskich organizacji i instytucji, jak i niemieckich partnerów z Hamm.

W roku 2014 w dniach 6.-8.maja na zaproszenie Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych przebywała w naszym mieście z rewizytą (wcześniejsze spotkanie miało miejsce w Hamm w roku 2012) 7-osobowa delegacja z Hamm , której składzie byli m.in. z ramienia Rady ds. Osób Niepełnosprawnych Miasta Hamm jej przewodniczący p. Dieter Hoffmann, dyrektor Niemieckiego Czerwonego Krzyża w Hamm p. Dieter Arrenberg, kierownik przychodni ds. autyzmu pani Britta Hahne, koordynator ds. osób niepełnosprawnych w Urzędzie Miasta p. Rainer Berges. Goście zwiedzili różne placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz edukacyjne i sportowe, dedykowane osobom niepełnosprawnym. . Bardzo wysoko ocenili działalność Fundacji „Nowa Nadzieja”, zajmująca się diagnozą i terapią osób zaburzeniami rozwoju, szczególnie z autyzmem - poradnia w Hamm aż tak dobrych wyników nie ma, mimo iż uznawana jest za jeden z lepszych ośrodków w północnych Niemczech. W rezultacie wizyty strona niemiecka postanowiła : podjąć stałą współpracę (wymianę doświadczeń) ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno -Wychowawczym Nr 1 i z Fundacją „Nowa Nadzieja”.

Kolejne spotkanie, skupiające się przede wszystkim na autyzmie, tym razem w Niemczech, odbyło się w dniach od 3 do 6 listopada 2014 r. Na zaproszenie niemieckiego Czerwonego Krzyża w Hamm przebywała w tym mieście w ramach specjalistycznej wymiany delegacja z Kalisza : Piotr Tomankiewicz (prezes zarządu Fundacji „Nowa Nadzieja”, zajmującej się dziećmi autystycznymi), Dorota Madejka wiceprezes zarządu tej fundacji, matka dziecka z autyzmem, terapeutki-pedagogi specjali i doradcy z ośrodka terapii autyzmu przy w/w fundacji : Joanna Dolna i Bożena Musielak. Podczas kilkugodzinnych spotkań w przychodni ds. autyzmu z kierownik p. Britta Hahne doszło do rzeczowej, ciekawej i bardzo pożytecznej wymiany doświadczeń. Okazało się, że doświadczenia terapeutyczne z Hamm i z Kalisza można uznać za porównywalne; niektóre z nich stosowane w Kaliszu są bardzo interesujące dla strony niemieckiej np. hippoterapia, a zwłaszcza arteterapia . Stąd też zainteresowanie strony niemieckiej pogłębieniem współpracy z kaliską Fundacją „Nowa Nadzieja”. Autyzm stał się bowiem w Europie narastającym problemem zdrowotnym i społecznym. W programie pobytu zrealizowano też wizyty w doskonale wyposażonej

szkole dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej Alfred-Delp-Schule, gdzie wyczerpujących wyjaśnień udzielał jej dyrektor p. Wilms, w przedszkolu integracyjnym w dzielnicy Pferdekamp 5 listopada naszą delegację podejmował Nadburmistrz Hamm, p. Thomas Hunsteger - Petermann. Podkreślił on, że Miasto Hamm przywiązuje szczególne znaczenie do projektu „Współpraca na rzecz osób niepełnosprawnych” z Kaliszem. W ostatnich latach kontakty między osobami z Kalisza i Hamm, zajmującymi się tą dziedziną, odbywały się na gruncie prywatnym. Kaliska fundacja planuje dalsze wspólne przedsięwzięcia i projekty z niemieckim partnerem.

3.2. SZTUKA

Otmar Alt jest najwybitniejszym żyjącym niemieckim rzeźbiarzem, znanym na całym świecie, obecnie mieszka w Hamm. W roku 2014 w najbardziej prestiżowym centrum wystawienniczym w Hamm : Fundacji Otmara Alta przez 6 tygodni prezentowana była wystawa prac kaliskiej twórczyni dr Beaty Sobczyk, wykładowcy UAM Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Starannie przygotowana ekspozycja spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem nie tylko miejscowych ale i krajowych sfer artystycznych. Warto dodać, że dr Sobczyk przed kilku laty wystawiała inne swoje prace także w Hamm. Wysokie walory artystyczne rzeźb i płaskorzeźb dr Beaty Sobczyk podkreślił sam Otmar Alt obecny przy otwarciu wystawy.. Wystawę otworzyli wspólnie Nadburmistrz Miasta Hamm i Wiceprezydent Miasta Kalisza.

W czerwcu 2016 Otmar Alt zaprezentował swoje prace z cyklu „Obrazy biblijne” w Uniwersyteckiej Galerii Sztuki WPA-UAM w Kaliszu. Otwarcie tej wystawy, która była jednym z ważniejszych wydarzeń, składających się na obchodzony w 2016 roku jubileusz 25-lecie współpracy między Kaliszem i Hamm, odbyło się w piątek, 10 czerwca, w trakcie Świąt Miasta Kalisza. Była to dopiero druga wystawa

76-letniego artysty w Polsce. 20 lat wcześniej jego wystawa znalazła się w Muzeum Narodowym w Krakowie.

3.3. Letnia Akademia im. prof. Ericha Lütkenhausa

Letnia Akademia im. prof. Ericha Lütkenhausa To tradycyjne już spotkania ze sztuką spotkanie młodych plastyków i wykładowców sztuki, odbywające się od ponad 20 lat co dwa lata w Hamm. Młodzi twórcy – studenci UAM Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego z Kalisza pod kierownictwem naukowym dr Jerzego Wypycha wspólnie z niemieckimi koleżankami i kolegami dyskutują nie tylko na tematy twórcze ale i doskonalą swój warsztat artystyczny w atmosferze sprzyjającej wzajemnemu poznaniu kultury obu krajów. Tradycyjnie miejscem pracy uczestników akademii jest Zamek Oberwerries dający uczestnikom wspaniałe warunki do działań artystycznych. W organizację wydarzenia zaangażowany jest Związek Plastyków Hamm i stowarzyszenie Kulturbrücke Hamm – Kalisz e.V. Takie spotkania odbyły się również w 2014 i 2016 roku.

We wrześniu roku 2014 Akademia Letnia zakończyła się wystawą prac artystów w centrum miasta (foyer Sparkasse Hamm).

W roku 2016, od 4 do 11 września, Letnia Akademia nawiązywała do jubileuszu partnerstwa między Kaliszem i Hamm i przebiegała pod hasłem „Zwei Städte - zwei Gesichter”/„Dwa miasta - dwie twarze”. Temat odnosił się do podobieństwa struktury zabudowy obydwu miast. Efekty działań młodych artystów zaprezentowano 11 września w Foyer Budynku Sparkasse Hamm, w obecności ponad 120 osób. Podczas Letniej Akademii odbyła się także wystawa dra Jerzego Wypycha; w Zentralbibliothek im Heinrich-von-Kleist-Forum przedstawił on „Linie im Raum”/ „Linia w przestrzeni”.

Na zasadzie wzajemności w Kaliszu Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM organizuje wystawy niemieckich artystów, zrzeszonych w Związku Plastyków Hamm.

3.4. Armin Goike-Bentrup

Artysta i były narkoman, któremu sztuka pomogła wyjść z nałogu

We wrześniu 2016 w Kaliszu z okazji 21. Kaliskich Dni Trzeźwości gościliśmy Armina Goike-Bentrup. Wystawa artysty z Hamm, którą można było oglądać w Wieży Ciśnień, została otwarta 4 września. W następnych dniach. Armin Goike-Bentrup spotykał się również z młodzieżą z kaliskich szkół (z Zespołu Szkół Ekonomicznych, Zespołu Szkół nr 10, Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich i I Liceum Ogólnokształcącego) i z rodzicami dzieci uzależnionych (uczestniczący w warsztatach w ośrodku KARAN). W sumie historii jego życia i refleksji wysłuchało kilkaset osób.

3.5. Opera miejska

Miasto Kalisz było uczestnikiem dużego projektu pn. „Décrocher la Lune”, realizowanego przez belgijskie miasto partnerskie, La Louvière.

Rok 2014 upłynął pod znakiem przygotowań do jego realizacji. „Décrocher la Lune” (pol. zdjąć/ odczepić księżyc) to wspaniałe widowisko uliczne z udziałem mieszkańców miasta, którego reżyserem jest światowej sławy Franco Dragone, znany ze swej wieloletniej współpracy z cyrkiem Cirque du Soleil i Celine Dion, autor ceremonii otwarcia Euro 2000, od dzieciństwa związany z La Louvière.

Widowisko, które odbywa się w La Louvière cyklicznie co 3 lata, cieszy się olbrzymim zainteresowaniem wśród mieszkańców miasta i turystów i przyciąga ok.30 tysięcy widzów. W roku 2014 La Louvière zaprosiło do udziału w tym przedsięwzięciu swoje miasta partnerskie – w tym Kalisz.

Głównym bohaterem przedstawienia jest olbrzymia kukła o imieniu Sancho, która wspina się na szczyt wieży kościelnej, by sięgnąć po znajdujący się na niej księżyc, co symbolizuje dążenie do spełnienia najskrytszych i najśmielszych marzeń.

Nasze miasto reprezentowała kukła Pianisty, przygotowana przez studentów Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu pod kierunkiem dr Jolanty Wdowczyk, którzy w ramach przygotowań we wrześniu 2014 uczestniczyli w La Louvière w trzytygodniowych specjalistycznych warsztatach tzw. klasie mistrzowskiej.

Ogromne przedsięwzięcie, jakim była ta edycja „Décrocher la Lune” miało swój finał we wrześniu 2015 r.. Spektakl ten był wpisany w wydarzenia Mons - Europejskiej Stolicy Kultury 2015. Relacje z „Décrocher la Lune” były emitowane przez RTBF (rtbf.be), a więc w „Belgijskim Radio i Telewizji Wspólnoty Francuskiej”.

Obecnie trwają przygotowania do przyszłorocznego projektu z La Louvière – kontynuacji ww. projektu z 2014 i 2015 roku. Olbrzymie kukły tym razem przyjadą do Kalisza i uświetnią obchody 20-lecia partnerstwa z tym belgijskim miastem.

3.6. TARGI I WYSTAWY

Od kilku lat Kalisz zaprasza swoje miasta partnerskie do udziału w odbywającym się co roku Kaliskim Festiwalu Smaków. W roku 2013 kilka miast przygotowało bardzo atrakcyjne stoiska. Również Miasto Kalisz jest zapraszane na różnego rodzaju wystawy i targi.

Pierwszym przedsięwzięciem służącym promocji Kalisza w Erfurcie i Turyngii było uczestnictwo naszego miasta w tradycyjnej Wystawie Turyngii (Thüringer Ausstellung) w dniach 7.03. – 10.03.2014 - są to jedne z najważniejszych targów konsumpcyjnych w środkowych Niemczech.. Wystawę organizowało na zasadach komercyjnych przedsiębiorstwo Erfurter Messe GmbH, jednak Miasto Erfurt pokryło nie tylko koszt stoiska, jego wyposażenia w media i utrzymania ale i zakwaterowania naszych pracowników delegowanych do Erfurtu. Z naszej strony była to naprawdę dobra i wykorzystana okazja do promocji.

W tym samym roku i również w Erfurcie, tym razem we wrześniu, Miasto Kalisz i kaliskie firmy sektora rolno-spożywczego uczestniczyły w Targach „Grüne Tage Thüringen” (Zielone Dni Turyngii). Z propozycją uczestnictwa Miasta Kalisza i firm kaliskich w tej imprezie targowej wystąpiła strona niemiecka (spółka Targi Erfurckie sp. z o.o.). W gronie 310 wystawców z dziewięciu krajów zaprezentowało się kilkanaście firm z Kalisza i regionu: Odwiedzający targi chętnie zapoznawali się z polskimi produktami, a także zasięgali informacji o Kaliszu. Na stoisku naszego miasta, a także na scenie, zespoły muzyczne prezentowały regionalny folklor

Targi te to jedna z największych imprez tego rodzaju w środkowych Niemczech. Na 50.000 m² hal wystawowych obecni byli m.in. producenci artykułów spożywczych jak wędliny, pieczywo, wyroby mleczne, alkoholowe, warzywa i owoce, obecni byli również hodowcy zwierząt, a także producenci maszyn rolniczych i urządzeń, ogrodnicy, floryści, a także przedstawiciele gospodarstw agroturystycznych i szkół. Jak podaje organizator, targi w ciągu trzech dni odwiedziło ok. 28.500 osób i jak dotąd jest to rekordowa liczba (była to ósma edycja tych targów). Warto dodać, że kaliskie stoisko miejskie miało 40 m² i zostało udostępnione naszemu Miastu bezpłatnie, a stoiska firm kaliskich zajmowały ok. 160 m².

Również we wrześniu 2014 r. po raz pierwszy przedstawiciele Kalisza zostali zaproszeni do udziału w jarmarku rzemieślników organizowanym w La Louvière z okazji Święta Walonii. Swoje stoisko promocyjne miało Miasto

Kalisz oraz przedstawiciele Polonii skupieni w Kole Kulturalnym Belgijsko-Polskim Regionu Centre na czele z Prezesem Edwardem Janowskim. Jarmark odwiedziło wielu mieszkańców La Louvière, a także Polaków coraz liczniej przybywających w poszukiwaniu pracy do Belgii. Kolejny udział Kalisza w jarmarku jest planowany w 2018 roku.

3.7. WYMIANA MŁODZIEŻY

Wymiana międzyszkolna prowadzona jest niezależnie od współpracy samorządu, ma jednak piękną i długą tradycję. Najdłużej, bo od 25 lat, współpracują kaliskie I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka oraz Gymnasium Hammonense z Hamm. Fakt ten wpłynął na wprowadzenie w szkole, jako jedynej w Kaliszu, klas z językiem niemieckim prowadzących do egzaminu Deutsches Sprachdiplom. Każdego roku najlepsi absolwenci klasy DSD otrzymują prestiżową nagrodę Burmistrza Miasta Hamm.

Również inne szkoły ponadgimnazjalne oraz gimnazja prowadzą systematyczną współpracę z partnerami z zagranicy, głównie z Niemiec (Hamm), Słowacji (Martin) i Wielkiej Brytanii (Preston).

Jeśli mowa o pozaszkolnej wymianie młodzieży, tak odbywa się ona między Młodzieżowym Domem Kultury i Jugendzentrum Hamm Rhynern - placówka wychowania pozaszkolnego i rozpoczęła się w roku 1996, czyli 21 lat temu. Podczas wakacji młodzież na zmianę uczestniczy w spotkaniach w Hamm i w Kaliszu.

W roku 2014 r. w Warsztatach Teatralnych „Może razem zagramy” w kaliskim MDK uczestniczyła 29-osobowa grupa młodzieży z Hamm.

W roku 2015 kaliska młodzież odwiedziła swoich kolegów w Hamm i brała udział w warsztatach dziennikarskich.

W 2016 r. razem z wychowankami MDK w projekcie uczestniczyło 30 osób. Na program złożyły się m. in. warsztaty w MDK, prezentacje i pokazy, kulinarno - artystyczne wieczory: niemiecki i polski.

W roku 2017 roku młodzież z Polski i Niemiec spotkała się ponownie w Hamm i wspólnie uczestniczyła w warsztatach STOP MOVIE, podczas których polsko - niemiecki zespoły stworzyły, znakomicie się przy tym bawiąc, krótkie filmiki animowane. Ich kanwą były lata osiemdziesiąte i jubileusz 30-lecia Jugendzentrum w Hamm Rhynern.

Wakacyjne spotkania i realizowanie wspólnych projektów przez dzieciaki i młodzież z MDK i Jugendzentrum są możliwe dzięki dofinansowaniu przez Polsko – Niemiecką Współpracę Młodzieży.

3.8. SPORT

Kalisz współpracował i nadal współpracuje na płaszczyźnie sportowej w różnych dyscyplinach: biegi, boks, piłka ręczna.

Od kilkunastu lat kaliscy biegacze uczestniczą w Joggingu de La Louvière, odbywającym się każdego roku w czerwcu, często zajmując wysokie lokaty.

Tradycja ta została zachowana również w latach 2014 – 2017.

Z kolei od 2015 roku biegacze z La Louvière chętnie biorą udział w tradycyjnym kaliskim Biegu Ptolemeusza

3.9. DOM DZIECKA

Komitet Hautmont-Kalisz od wielu lat pomaga kaliskiej placówce, przekazując zpersonalizowane dary rzeczowe, dostosowane do każdego z dzieci, ich płci, wieku i zainteresowań.

W lipcu 2014 r. Komitet zorganizował i ufundował 10-dniowy pobyt wakacyjny we Francji dla pięciorga wychowanków kaliskiego Domu Dziecka wraz z opiekunem. Dzieci były goszczone w prywatnych domach mieszkańców Hautmont, miały zapewnione noclegi, wyżywienie i liczne atrakcje – zwiedziły nie tylko Hautmont, ale i Paryż, płynęły statkiem po Sekwanie, odwiedziły sąsiednią Belgię. Miały też okazję poznać muzea, hutę szkła, pobawić się w parku rozrywki i w parku linowym.

Podobny pobyt we Francji Komitet zorganizował w roku 2016, również dla pięciu podopiecznych, a program obejmował m. in. wizytę w Centrum Nauki, Oceanarium, wypoczynek nad morzem.

W Kaliskim Festiwalu Smaków w czerwcu 2015 roku uczestniczyło troje reprezentantów Erfurtu, którzy na swoim stoisku sprzedawali specjały z Turynii. Dochód ze sprzedaży przeznaczali na potrzeby kaliskiego domu Dziecka.

3.10. INNE

3.10.1. Od 2008 roku Kalisz ma swoją ulicę w Hamm – Kaliszring.

Natomiast w czerwcu w roku 2015 na osiedlu Hamm-Południe, w pobliżu Liceum Beisenkamp z inicjatywy Kulturbrücke Hamm – Kalisz e.V.(okazją było 10-lecie działalności stowarzyszenia) umieszczono zdjęcie lotnicze

kaliskiej Starówki o wymiarach 0.80 x 1,20 m. W uroczystości jego odsłonięcia uczestniczyli oficjalni przedstawiciele Miasta Hamm i Stowarzyszenia Kulturbrücke Hamm – Kalisz e. V./„Most Kultury Hamm-Kalisz”.

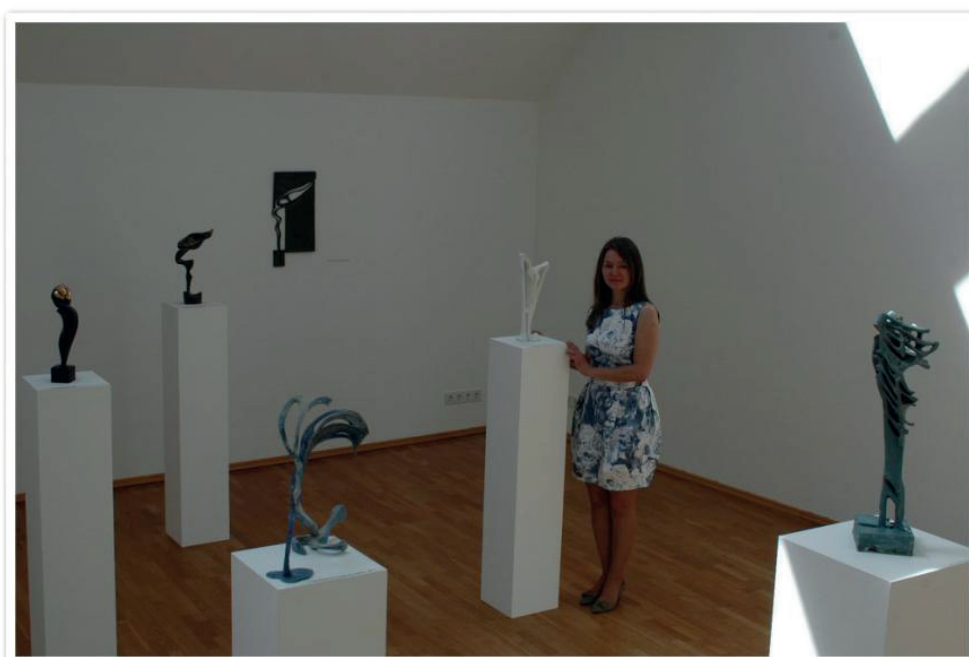
- 3.10.2.** Od roku 2015 grupa ochotników z Hamm, skupionych wokół I.C.H. (Międzynarodowego Klubu Hamm) przyjeżdża raz, dwa razy w roku do Kalisza, by pracować na terenie Cmentarza Żydowskiego przy ulicy Podmiejskiej. Dom Przedpogrzebowy wzbogacił się w ten sposób w witryny do ekspozycji przedmiotów kultu, został wyremontowany. W 2016 roku w projekt zaangażowała się też grupa kaliskiej młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. Równocześnie grupy przyjeżdżające do Kalisza zwiedzają miasto śladami dawnych żydowskich mieszkańców. W projekt związany z kaliskimi Żydami zaangażowali się uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego. Wraz z niemieckimi kolegami z Gymnasium Hammonense w ramach projektu Tydzień Braterstwa stworzyli oni tematyczną wystawę, prezentowaną w Hamm w marcu 2016 roku i muzycy kaliskiej filharmonii, tworzący Accorinet Klezmer Band, którzy podczas otwarcia wystawy stworzyli oprawę muzyczną. Po stronie niemieckiej w projekt zaangażowani byli Kulturbrücke Hamm-Kalisz e.V. und dem I.C.H. Internationaler Club Hamm e.V.

4. Galeria

Autyzm

Biegi

Biegi

Decrocher

Hamm

Hamm

Kaliszring

Letnia Akademia

Letnia Akademia

Młodzieżowy Dom Kultury

Młodzieżowy Dom Kultury

Targi Erfurt

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl